

דף תרגול: הצהרת בלפור – מכתב אחד, חמש שאלות

מהדורה למורה **עולים חדשים**

מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר את הרקע ההיסטורי להצהרת בלפור ואת תוכנה
- לזהות ניסוחים עמומים ומסויגים בטקסט ההצהרה
- להבחין בין הצהרת כוונות להתחייבות משפטית מחייבת

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – הבנה בסיסית

1. ג – ללורד רוטשילד
2. א – 1917
3. א – זכויות אזרחיות ודתיות בלבד
4. א – ארתור בלפור
5. ב – כשנכללה בכתב המנדט (1920-1922)

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. לא נכון – המונח שבה הוא 'בית לאומי', לא מדינה
2. נכון – היא לא הייתה מסמך רשמי בין מדינות אלא פנייה לאדם פרטי
3. נכון – חלק מיהודי בריטניה חששו מהגדרתם כבעלי זהות לאומית נפרדת
4. לא נכון – היא הפכה מחייבת רק אחרי סן רמו (1920) וכתב המנדט (1922)
5. נכון – ויצמן פעל בלונדון לשכנוע הממשלה הבריטית

חלק ג' – השלמת מילים

1. רוטשילד
2. בלפור
3. בית לאומי
4. סן רמו
5. 1922

חלק ד' – התאמה

- 1 – ד (מכתב משר החוץ הבריטי ללורד רוטשילד)
- 2 – א (מנהיג ציוני שהוביל את המאמץ הדיפלומטי בבריטניה)
- 3 – ה (ועידה שהעניקה לבריטניה את המנדט על ארץ ישראל)
- 4 – ב (מסמך שאישר חבר הלאומים וכלל בתוכו את ההצהרה)
- 5 – ג (הכינוי בהצהרה לתושבי הארץ הערבים)

חלק ה' – סדר כרונולוגי

1. חיים ויצמן פועל דיפלומטית בבריטניה
2. בלפור חותם על המכתב ללורד רוטשילד (1917)
3. ועידת סן רמו כוללת את ההצהרה במנדט (1920)
4. חבר הלאומים מאשר את כתב המנדט (1922)
5. מגילת העצמאות מזכירה את ההצהרה (1948)

חלק ו' – כתיבה והבעה

1. אינטרס אסטרטגי (שליטה באזור תעלת סואץ) ורצון לגייס תמיכה יהודית במלחמה
2. למשל 'בית לאומי' ולא מדינה, ו'תשתדל' שמשמעו מאמץ ולא התחייבות ודאית

כרטיס יציאה – מה לחפש

- תלמיד/ה מזהה שמדובר באהדה ולא בהתחייבות מלאה
- תלמיד/ה מזכיר/ה את סן רמו (1920) וכתב המנדט (1922)
- כל שלוש מילים שמשקפות הבנה של עמימות/הישג/מחלוקת

טיפים להפעלה:

- מומלץ להשוות את נוסח ההצהרה בדף לנוסח המופיע בספר הלימוד הרשמי
- בפעילות קריאה צמודה כדאי לחלק תפקידי 'בלש מילה' כדי לשמור על מעורבות כל התלמידים
- לפני המעבר למשימת הבגרות כדאי לוודא שהתלמידים הבינו את ההבדל בין 'אהדה' ל'התחייבות'

דף תרגול: הצהרת בלפור – מכתב אחד, חמש שאלות

דף התלמיד/ה | עולים חדשים

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בשנת 1917 שר חוץ בריטי בשם בלפור כתב מכתב חשוב. במכתב הוא כתב שבריטניה תעזור להקים בית לאומי ליהודים בארץ ישראל. המכתב לא הבטיח מדינה. בדף הזה נבדוק מה היה כתוב במכתב.

מילון קטן:

הצהרת בלפור	מכתב משר החוץ הבריטי שהבטיח תמיכה בבית לאומי ליהודים בארץ ישראל
בית לאומי	מילה עמומה שלא פירושה מדינה
דיפלומטיה ציונית	פעולות שכנוע מדיני של מנהיגים ציוניים מול מעצמות
אינטרס אסטרטגי	תועלת מדינית, כמו שליטה באזור חשוב
עדות לא יהודיות	הכינוי בהצהרה לתושבים הערבים של הארץ
ועידת סן רמו	ועידה ב-1920 שנתנה לבריטניה מנדט על ארץ ישראל
כתב המנדט	מסמך שאישר חבר הלאומים ב-1922, ובו נכללה ההצהרה

1 חלק א' – הבנה בסיסית

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מי קיבל את המכתב?

א) לחיים ויצמן ב) להרצל ג) ללורד רוטשילד ד) לראש ממשלת בריטניה

2. מתי נכתב המכתב?

א) 1917 ב) 1920 ג) 1922 ד) 1948

3. מה קיבלו הערבים לפי ההצהרה?

א) זכויות אזרחיות ודתיות בלבד ב) מדינה עצמאית ג) זכויות מדיניות ולאומיות ד) שום דבר

4. מי חתם על המכתב?

א) ארתור בלפור ב) חיים ויצמן ג) לורד רוטשילד ד) דיוויד לויד ג'ורג'

5. מתי המכתב הפך לחוק בינלאומי?

א) ב-1917 עם פרסומה ב) כשנכללה בכתב המנדט (1920-1922) ג) ב-1948 עם מגילת העצמאות

ד) היא מעולם לא הפכה למחייבת

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	הצהרת בלפור הבטיחה ליהודים הקמת מדינה.	☐	☐
2	ההצהרה נשלחה כמכתב פרטי ללורד רוטשילד.	☐	☐

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
3	גם בקרב יהודי בריטניה היו מתנגדים להצהרה.	☐	☐
4	ההצהרה הפכה מיד למסמך מחייב בחוק הבינלאומי.	☐	☐
5	חיים ויצמן הוביל את המאמץ הדיפלומטי מול בריטניה.	☐	☐

3 חלק ג' – השלמת מילים

השלימו את המילה החסרה.

1. מכתב בלפור נשלח ללורד _____ .

2. שר החוץ הבריטי שחתם על ההצהרה היה _____ .

3. ההצהרה דיברה על הקמת _____ לעם היהודי, ולא מדינה.

4. ועידת _____ ב-1920 העניקה לבריטניה את המנדט על ארץ ישראל.

5. בשנת _____ אישר חבר הלאומים את כתב המנדט.

4 חלק ד' – התאמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. הצהרת בלפור	___	**א.** מנהיג ציוני שהוביל את המאמץ הדיפלומטי בבריטניה
2. חיים ויצמן	___	**ב.** מסמך שאישר חבר הלאומים וכלל בתוכו את ההצהרה
3. ועידת סן רמו	___	**ג.** הכינוי בהצהרה לתושבי הארץ הערבים
4. כתב המנדט	___	**ד.** מכתב משר החוץ הבריטי ללורד רוטשילד
5. עדות לא יהודיות	___	**ה.** ועידה שהעניקה לבריטניה את המנדט על ארץ ישראל

5 חלק ה' – סדר כרונולוגי

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	מגילת העצמאות מזכירה את ההצהרה (1948)
☐	ועידת סן רמו כוללת את ההצהרה במנדט (1920)
☐	חיים ויצמן פועל דיפלומטית בבריטניה
☐	בלפור חותם על המכתב ללורד רוטשילד (1917)
☐	חבר הלאומים מאשר את כתב המנדט (1922)

6 חלק ו' – כתיבה והבעה

ענו בקצרה.

1. הסבירו שני שיקולים שהביאו את בריטניה לפרסם את הצהרת בלפור.

2. ציינו שתיים מ'חמש הבעיות' בנוסח ההצהרה והסבירו אותן בקצרה.

כרטיס יציאה

מה פירוש הביטוי 'רואה בעין יפה' – הבטחה מלאה או אהדה בלבד?

מה הפך את הצהרת בלפור למסמך מחייב בינלאומית?

כתבו שלוש מילים שמסכמות עבורכם את הצהרת בלפור

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀